

Hle, všechno tvořím nové. / Zjevení 21, 5 / Olomouc 11. 1. 26

Bratři a sestry,

jsem rád, že je letošním celocírkvním heslem právě heslo z knihy Zjevení. Mohu tak navázat na třetí z adventních kázání. Tato kniha dává nahlédnout do situace různých bolestí našeho světa, ale taky ukazuje východisko. Možná jsme stále vůči ní ve střehu – kvůli některým tendenčním sektářským výkladům, které zde spatřovaly vyzorovatelný jízdní řád dějin. Tím rozhodně není. Ale vidět za ní zcela současný běh světa a jeho dění je jednak potřebné, ale hlavně nadějně. Již dříve zmíněný Vladimír Neuwirth, slezský katolický teolog napsal, že dějiny českého národa měly největší dynamiku v době, kdy se nejlépe znala Apokalypsa a kdy se dění a křesťanská tvorba nejvíce ztotožňovaly s tajemstvím a ději této knihy. Bylo to podle něj v době Karla IV a v době husitské.

Apokalypsa Janova je povzbuzujícím a nadějným prvokřesťanským spisem. Máme a smíme z ní čerpat odvalu a sílu k životu i ke křesťanskému svědectví, ať už se kolem nás děje cokoli. Ať už se svět jakkoli otrásá. On se otrásal vždycky. Pokud dějiny světa i naši současnost budeme nahlížet optikou této knihy od jejího počátku až do samotného konce, pak si nemusíme zoufat, že je vše ztraceno a nic dobrého už nás nečeká... Právě naopak – směřujeme k tomu, co oko nevidělo a ucho neslyšelo. Právě to připravil Bůh svým věrným.

Pojďme ale k textu...

„Hle, všechno tvořím nové“. To je přímo Boží hlas. Kratičká a nadějná věta. Hle – dávejte pozor, zazní cosi zásadního. Ale připomeňme souvislost. Tou je nejen těch pět prvních veršů 21. kapitoly, ale vše, co je obsaženo minimálně od kapitoly devatenácté. A tam je vyhlášeno pozvání ke svatbě Beránkově. Ano, skutečně je tou velmi důležitou zprávou této knihy, a nejspíše vůbec tou nejdůležitější, že přišel den svatby Beránkovy. A Beránek je symbolem pro živého Ježíše Krista. Vše, co se děje ve světě, který nás obklopuje, to nejsou projevy katastrofického zániku, ale to vše je součástí příprav na svatební hostinu. Ježíš Kristus si bere svoji nevěstu, Boží církev. Vítězí nad antikristem. Jsou poražení pyšní králové a vojevůdci. Je potřena dravá šelma a falešný, lživý prorok, kterému mnozí naletěli. Na svatební hostinu jsou dokonce pozváni taky nebeští ptáci, aby si pochutnávali na tělech poražených králů, vojevůdců a bojovníků, ale taky na zdechlinách jejich koní. Obraz drsný, ale srozumitelný. Z

vojenské výbavy těch jejich armád zbyla jen hromada šrotu. Z jejich dobyvačné pýchy nezůstalo nic. Bůh tvoří všechno nové. Ale to taky znamená, že všechno staré bere zaslouží a zaniká.

Tím se vracíme současně ale taky úplně na počátek, k dílu stvoření. V éře Krista Beránka, v čase jeho svatby, má dojít k obnově všeho, k obnově celého tvorstva. To vše je označeno jako nové nebe a nová země. Nežli si povíme, co vše to znamená, povězme si i to, co v tom obnoveném světě nebude.

Hlavně tam nebude moře. Proč moře? Není to škoda? My ho vnímáme romanticky. K moři jezdíme na dovolenou. Fascinuje nás jeho krása. Pro starověkého člověka byl ale podmořský svět symbolem světa protibožského a nebezpečného. V moři se to hemžilo příšerami a obludami, které se staví proti životu. A je to jednak ten starý mořský had livjatan, který se objevuje ve starozákonních spisech, ale taky přeneseně ten římský had, císař. Aby mohlo být vše obnoveno, musí toto moře naopak zaniknout. Musí zaniknout se všemi těmi králi a mocnáři, kteří se dávají na pochod, aby panovali, dobývali a dělili si svět. Všichni tyto pyšní vládcové zajdou a zaniknou spolu s tímto živlem. Budou potravou ptáků. Už nikdy se žádný takový darebák z vody nevynoří. Už se nikdy žádný imperátor, ať už kdesi z východní stepi nebo z velikého moře na západě či odjinud - nevyloupne, aby se vecpal do dějin a aby plenil, zabíjel nebo jen vyhrožoval....

To je přece tak nadějná zpráva do dnešních časů! Reflexe politické reality může někdy jistě provokovat. Ale vždyť přece politika tak zásadně ovlivňuje naše životy! Tak jako měla vliv na první křesťany. Zjevení Janovo je plné šifer a narážek a rozuměli jim jenom ti nejbližší souvěrci, kterým šlo tehdy často o život. A těšili se na nové nebe a novou zemi...

Mysleli jsme si po mnoho let, že žijeme ve světě, který se postupně posouvá stále více k tomu lepšímu. K nějaké optimální bezpečné podobě. A že už nás čeká jenom to dobré. Že hodnoty svobody a lásky a pravdy už tady budou napořád a že i tam, kde dosud nejsou, se nakonec prosadí. A najednou vidíme, že to tak být nemusí. Že stačí dvě mořské obludy, nahánějící hrůzu a my můžeme zamířit zpátky do minulosti. Nejspíše jsme si mysleli, že ty nové věci jsme schopni vytvořit my sami. Jenže to je omyl. Ano, jistěže ten zápas za víru, lásku, naději, zápas za pravdu nemůžeme a nesmíme vzdát. Lži a falši se musíme stavět do cesty jak je to jen možné. Ale ta totální obnova našeho světa je dílo Boží. A my jsme jen prostředníky, jen nástroji.

To moře, které už nebude, nám ale připomíná ještě jinou věc: Představme si starověký ostrov Patmos, kde dřou císařští a křesťanští otroci a moře je odděluje od ostatní pevniny a jejich blízkých. Tam kdesi za obzorem a za tou velkou vodou jsou jejich drazí. A Jan vidí, že toto moře rozdělení už není. Ti, kteří byli násilně odděleni od svých souvěrců a blízkých, se s nimi opět setkají, obejmou je a všichni budou mít svoje místa na Beránkově svatbě. A jejich společenství už nikdo nepřerve. Jejich vzájemnou lásku už žádné vody nepohltí ani nezaplaví. Do dnešních časů jsou mnozí lidé odděleni od těch, které mají rádi. A jsou od nich často odděleni třeba jen proto, že mluvili pravdu, že se neohnuli před zlem, že říkali nahlas to, co ti mocní neradi slyšeli. Než je odvedli, nestačili si často ani říct: Budu na tebe čekat, dokud se nevrátíš... A tady je zaslíbení, že žádné moře, ani žádné vysoké zdi a mříže už nejsou...

Tohle všechno vidí Jan Teolog, otrok na ostrově Patmos. Ale vidí toho ještě mnohem víc. Vidí ty, kteří byli státi pro Ježíšovo svědectví a pro slovo Boží. Vidí mrtvé, které vydalo to moře, když ještě bylo. Vidí taky Boží soud. Vidí spoutaného satana.

Ale pak vidí od Boha z nebe sestupovat svaté město, nový Jeruzalém, krásný jako nevěsta ozdobená pro svého ženicha. To je to nejvýraznější vidění. Ano, i Jeruzalém je tedy nový. A sestupuje přímo od Boha. A Jan slyší zaslíbení toho, že Bůh setře každou slzu z očí. A nebude už žal, nářek ani smrt. Bůh si udělal příbytek uprostřed lidí. To je samotným vrcholem toho všeho, co je učiněno nové. No a my smíme zrakem víry vidět novou Prahu a novou Olomouc a další světové metropole i města docela malá – a nová.....

Boží příbytek uprostřed lidí. Už navždycky, už natrvalo. Stejný tón zní z prologu Janova evangelia: Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. To, co se v Kristově vtělení a narození stalo, je nyní dovršeno. A stejně jako u Jana se i zde mluví o Božím příbytku mezi lidmi. Doslova je tam „Boží stanování.“ Bůh si mezi lidmi postavil svůj stan. Bivakuje v našem světě. Bůh zakotvil v lidském společenství. Nové je učiněno všecko a vše staré, vše to, co spolu neslo pláč, slzy a bolest je zrušeno a překonáno

Ten, který seděl na trůnu hned poté taky řekl: Napiš: Tato slova jsou věrná a pravá. Ta slova jsou pravdivá a spolehlivá. Jsou skálou v rozbouřeném moři, které ještě stále je, ale jednou nebude. Protože se chystá hostina, svatba Beránkova. Ano, zatím je to prorocká vize poslední biblické knihy. Ale jsme – li ujištění, že jsou to slova věrná a pravá, pak se o ně smíme opřít i ve dnech mizerných a těžkých. Amen.

Modlitba: *Pane Bože, my lidé jsme schopni často jenom ničit a plenit a o tvou zemi se staráme macešsky a špatně. Nemáme bázeň před tebou ani úctu k sobě navzájem. Ty však to s námi nevzdáváš. Dals nám svého Syna a zveš nás na jeho svatbu. Na radost, která bude bez konce. Díky, že smíme my nehodní, mít na všem novém, co stvoříš, svůj podíl a svoje místo. Amen.*